

CHỦ ĐỀ 1

XÂY DỰNG Ý TƯỞNG TRONG SÁNG TÁC MĨ THUẬT

Bài 1: Một số thể loại mĩ thuật

Yêu cầu cần đạt

- Nhận biết được một số đặc điểm cơ bản của mĩ thuật tạo hình và mĩ thuật ứng dụng thông qua tìm hiểu một số tác phẩm/ sản phẩm mĩ thuật;
- Nhận biết được vẻ đẹp của một bức tranh, tượng và sử dụng chất liệu thực hiện một sản phẩm mĩ thuật;
- Nhận xét, đánh giá được sản phẩm mĩ thuật của cá nhân, nhóm.

1. Một số thể loại mĩ thuật tạo hình

Mĩ thuật tạo hình bao gồm các thể loại như: Hội họa, Đồ họa tranh in, Điêu khắc,... Các thể loại này đều sử dụng những yếu tố tạo hình như đường nét, màu sắc, hình khối, không gian, bố cục,... để thể hiện ý tưởng, quan điểm của người nghệ sĩ trước thiên nhiên, cuộc sống.

Hội họa

Tát nước đồng chiêm, tranh sơn mài, Trần Văn Cẩn, 1958

Hoạ sĩ đã khai thác chất liệu, kỹ thuật sơn mài để làm nổi bật các yếu tố hình, nét, sắc màu nhân vật trên nền đen; thể hiện được vẻ đẹp của cảnh lao động sản xuất ở nông thôn.

Đồ họa tranh in

Phong cảnh Sài Sơn, tranh khắc gỗ, Nguyễn Tiên Chung, 1970

Hoạ sĩ đã sử dụng lối tạo hình có tính ước lệ, thể hiện những đặc trưng như: ao làng, núi đá, nhà mái ngói, những cây rơm vàng. Cách thể hiện đơn giản, biểu đạt lối tạo hình mạnh mẽ, giúp người xem có cảm giác bình dị và nhẹ nhàng như chính không gian yên bình ở miền quê.

- Điêu khắc

Bà cháu, đá, Nguyễn Thị Hoà, 1980

Điều nổi bật của tác phẩm là cách tạo hình bằng những nhát đục thô nhám, đường nét thẳng, góc cạnh thể hiện dấu ấn thời gian trên hình tượng người bà. Những nét cong, mềm kết hợp với khối tròn căng bộc lộ nét ngây thơ của con trẻ. Qua việc khắc họa hình tượng đơn giản nhưng chân thực, sâu sắc, tác phẩm đã diễn tả thành công tình cảm yêu thương, ấm áp của hai bà cháu.

Những người khởi nghĩa, phù điêu gò đồng, Trần Thị Hồng, 1984

Trong tác phẩm của mình, nhà điêu khắc sắp xếp các nhân vật theo nhiều lớp khác nhau để tạo không gian xa gần. Sự chuyển động của nhóm người về phía trước đã diễn tả được sự quyết tâm, đồng lòng của những người tham gia khởi nghĩa theo đúng ý tưởng mà tác giả muốn gửi đến người xem.

⌚ Một số thể loại mĩ thuật ứng dụng

Mĩ thuật ứng dụng gắn với sản xuất công nghiệp và cuộc sống. Đó là nghệ thuật sử dụng các yếu tố mĩ thuật trong thiết kế, tạo dáng sản phẩm như: trang phục, bìa sách, đồ lưu niệm, bao bì, đồ dùng,... Một số thể loại của mĩ thuật ứng dụng là:

- Thiết kế đồ họa
- Thiết kế công nghiệp
- Thiết kế thời trang

**Chiến dịch Điện Biên Phủ vĩ đại
đã toàn thắng**, tranh cờ động,
bút sắt, Nguyễn Bích, 1953 – 1954

Ghế ngồi, nhựa

Khuyên tai, da chất liệu

Hãy cho biết đặc điểm của các thể loại mĩ thuật tạo hình, mĩ thuật ứng dụng.

- 🟡 Dùng hình thức vẽ hoặc nặn để tạo một sản phẩm mĩ thuật
- 🟢 Sản phẩm mĩ thuật của học sinh

Mai Châu, sản phẩm mĩ thuật từ sáp màu,
Ngô Duy Hằng

Phong cảnh quê em, sản phẩm mĩ thuật từ đất nặn,
Minh Đức

Sản phẩm mĩ thuật trang trí cái quạt, Mai Bá Trình

Thảo luận và trả lời những câu hỏi sau:

- Bạn đã sử dụng hình, màu, khối nào trong sản phẩm mĩ thuật của mình?
- Bạn sẽ đặt tên cho sản phẩm mĩ thuật của mình là gì?
- Bạn sẽ trưng bày sản phẩm mĩ thuật của mình ở đâu?

Hãy trả lời các câu hỏi sau:

- Tranh dân gian Đông Hồ thuộc thể loại mĩ thuật nào?

Tranh cát kiện nhau, tranh dân gian Đông Hồ

- Tượng đài Khởi nghĩa Ba Tơ thuộc thể loại mĩ thuật nào?

Tượng đài Khởi nghĩa Ba Tơ, Quảng Ngãi
Nguồn: Nguyễn Tuấn Anh